

СИРИЛ М. КОРНБЛЪТ КЪЩИЧКА ОТ КАРТИ

Превод от английски: [Неизвестен], 1971

chitanka.info

— Пак тези пари — закрепця жената. — Ти сам се убиваш, Уил. Зарежи тая борса и нека заминем някъде, където може да се живее човешки...

Понеже не му се слушаха упреци, той хлопна вратата и замря на пътеката в коридора, като се мръщеше от пронизващата го болка: язвата напомняше за себе си. Вратите на асансьора безшумно се отвориха и обслужващият каза усмихнато:

— Добро утро, мистър Борн. Какво хубаво време днес!

— Прекрасно, Сам... — намръщено отвърна У. Дж. Борн. — Току-що закусих отлично.

Сам не знаеше как да приеме тази забележка и за всеки случай измъкна едно жалко подобие на усмивка.

— Какво ново има на борсата? — подпита Сам, когато стигнаха първия етаж. — Братовчед ми — той се готви да става пилот — ме посъветва да се откажа от акциите на „Лунни развлечения“. Но „Бюлетин“ смята, че ще пуснат още от тях.

У. Дж. Борн отвърна кисело:

— Не бих ви казал, дори и да знаех. Вие нищо не разбирате от борсови спекулации, буквално нищо! Това не е да хвърляш зарове.

По целия път до кантората той кипеше от злост. Сам, милионите Самовци нямат понятие от същността на борсовите операции, но именно те влияят на положението, именно те създадоха Великия бум^[1] през 1975 година, по вълните на който щастливо плаваше „У. Дж. Асошиейтес“. Колко време щеше да продължи това благополучие? При тази мисъл той отново усети болки в стомаха.

Пристигна в 9 и 15. Работата в кантората вече вървеше с пълна пара. Бръмчащите телеграфни апарати, мигащите табла и бързащите куриери съобщаваха най-последните, най-пресните новини от борсите в Лондон, Париж, Виена. Скоро ще се свържат с Ню Йорк, после с Чикаго и със Сан Франциско.

Може би това ще се случи днес? Може би Ню Йорк ще събщи за значително спадане на акциите „Лунни мини и стоманолеярни“. Чикаго, нервничейки, ще отговори с рязко намаление пласмента на стоките за потребление, „Ута Ураниум“ в Сан Франциско от солидарност ще стори същото. А може би тревожната вест за паника на борсата в Токио вече се носи с лъчите на слънцето през цяла Азия към Виена, Париж, Лондон и втурвайки се в Ню Йорк като вълна,

помитаща всичко по пътя си, ще връхлети на току-що отворената борса.

„Къщичка от карти — помисли Борн. — Къщички от карти, наредени една върху друга. Измъкни една карта и всички те ще рухнат, ще се превърнат в безредна купчина. И може би именно днес ще се случи това.“

Мис Илиг вече беше вписала в бележника му десетки имена на негови лични клиенти, звънили по телефона. Той не им обърна внимание и в отговор на приветствената ѝ усмивка каза:

— Свържете ме с мистър Лоринг.

Лоринг дълго не се обади на телефона и У. Дж. Борн кипеше вътрешно. Лабораторията напомняше яхър, а когато работата погълнеше Лоринг, той беше сляп и глух за всичко, което би могло да го отвлече. Да, трябваше да се признаят и качествата му. Беше нищожен, нахален, комплексът му за малоценност се виждаше от един километър, но той умееше да работи. В слушалката прозвуча наглият глас на Лоринг:

— Кой е?

— Борн — измърмори У. Дж. — Как върви работата?

Мълчание.

След продължителна пауза Лоринг отвърна нехайно:

— Работих цяла нощ. Струва ми се, че сполучих.

— Какво имате предвид?

— Казах: струва ми се, че сполучих. Изпратих часовника, котката и клетка с бели мишки за два часа. Благополучно се завърнаха обратно.

— Вие смятате... — хрипливо започна У. Дж. Борн и облиза сухите си устни. — През колко години? — запита той с безизразен глас.

— Мишките не ми казаха, но мисля, че те прекараха два часа в 1977 година.

— Идвам веднага — изрева Борн и постави слушалката. Под удивените погледи на сътрудниците си той профуча през помещенията и изскочи на улицата.

Ами ако Лоринг лъжеше... Не, той не можеше да лъже. В продължение на шест месеца, от самата минута, когато се добра до Борн със своите проекти за машина на времето, той смучеше пари, но

нито веднъж не го излъга. Говореше с груба откровеност за собствените си неуспехи и съмнения в това, че машината изобщо ще заработи някога. Но сега, радваше се Борн, всичко се превърна в най-великолепната сделка през цялата му кариера. Четвърт милион долара за шест месеца, но да знаеш състоянието на борсата след две години струваше най-малко един милиард! Четири хиляди към едно — ликуваше той вътрешно, — четири хиляди към едно! Два часа, за да узнае кога ще претърпи крах Великият борсов скок от 1975 година, а когато узнае всичко предварително, ще се върне обратно в кантората, за да закупи акциите преди последната минута на бума, и после, на върха на благополучието, ще излезе от играта — богат за цял живот, за цял живот независим от превратностите на съдбата.

Той с мъка се изкачи до мансардата на Лоринг в района на Западните седемдесет улици.

Лоринг явно бе в стихията си. Недодялан, смешен, необръснат, той се ухили на Борн и рече:

— Как стоят работите с бъдещето на соевите акции, У. Дж.? Да ги задържа ли или да се откажа?

У. Дж. Борн започна по навик:

— Даже да бих знаел... престанете да се правите на глупак! Покажете ми тази дяволска машина.

Лоринг показа. Генераторите бръмчаха както преди, акумулаторът пак напомняше на машина-чудо от третостепенен филм на ужасите. Вакуумните лампи и съпротивленията все още се търкаляха в невероятен безпорядък. Но след последното му посещение към всичко това бе прибавена една телефонна кабина без телефон. Тънък меден диск, монтиран на тавана, беше съединен с двигателя чрез тежък кабел. На пода лежеше плоча от полирано стъкло.

— Ето я — каза Лоринг. — Аз я разглобих на парчета и отново я сглобих. Искате ли да видите опита с мишките?

— Не — отвърна Борн. — Искам сам да опитам. За какво мислите, че съм плащал? — Той замълча. — Гарантирате ли ми безопасност?

— Слушайте, У. Дж., аз нищо не гарантирам. Вярвам, че тази будка ще ви пренесе с две години напред. Вярвам, че ако след два часа отново се озовете в нея, вие ще успеете да се върнете в настоящето. Но трябва да ви предупредя: ако попаднете в бъдещето, обезателно се

върнете в будката най-късно след два часа. Иначе ще бъдете изхвърлен отново в наше време, все едно къде се намирате — на разходка из улиците или в летящ автомобил, — но всичко това ще свърши с голям ядрен взрив.

Язвата на У. Дж. Борн пак напомни за себе си. Той с мъка произнесе:

— Какво още трябва да помня?

— Нищо — отвърна Лоринг, след като помисли малко. — Вие сте просто пътник, който е заплатил за мястото си.

— Тогава да тръгвам.

У. Дж. Борн провери да не е забравил бележника и писалката си и влезе в будката. Лоринг затвори вратата, ухили се, махна с ръка и изчезна, в буквалния смисъл на думата изчезна от очите на Борн.

Борн рязко отвори вратата и изкрепя нервно:

— Лоринг, за какъв дявол... — И изведнъж видя, че вече не е ранно утро, а преваля пладне, че Лоринг го няма в мансардата, че генераторите мълчат, а тръбите са тъмни в студени, че всичко е покрито с прах и лъха на плесен.

Той изскочи от стаята и хукна надолу по стълбите. Улицата беше същата в района на Западните седемдесет. „Два часа“ — помисли Борн и погледна часовника си: стрелките сочеха 9,55, но слънцето безпогрешно показваше, че вече е следобед. Нещо се бе случило. Той едва се удържа да не дръпне минаващия покрай него гимназист и да не го запита коя година е сега. Малко по-надолу по улицата имаше автомат за вестници и Борн се запъти към него по-бързо от когато и да било през последните години. Пускайки десет цента, той взе „Пост“, на който стоеше дата „11 септември 1977 година“. Свършено!

Той трескаво пробягна с очи по оскъдната финансова страничка на „Пост“. Акциите на „Лунни мини и стоманолеярни“ сутринта бяха спаднали с 27 пункта. „Урановите“ — с 19, а „Юнайтед къмпани“ — с 24. Катастрофално спадане! Това е вече крах!

Той отново погледна часовника и го обзе паника: 9 и 59! Ей сега беше 9 и 55. В 11 и 55 трябва да бъде пак в телефонната кабина, иначе... — побиха го тръпки само като си помисли за това — всичко ще завърши с ядрен взрив!

А сега трябва точно да проследи хода на катастрофата.

— Такси! — завика той, размахвайки вестника. Автомобилът спря до бордюра на тротоара. — В обществената библиотека — избоботи Борн и като се отпусна назад, зачете с удоволствие „Пост“.

Едрото заглавие гласеше: „Двадесет и пет хиляди души искат увеличение на помощите за безработните!“ Да, естествено. Той зяпна от удивление, когато видя кой е победил в президентските избори през 1976 година. Господи, ако бе се хванал на бас с някого, кой ще стане президент! „Вълни от престъпления няма!“ — заявяваше специалният представител. Положението, общо взето, не бе се изменило много. „Платиненоруса манекенка насечена на късове във ваната. Търси се нейният тайнствен приятел.“ Борн прочете съобщението, заинтересуван от огромната снимка на блондинката. И изведнъж забеляза, че таксито стои неподвижно на място. Бяха попаднали на задръстване. Беше вече 10,05.

— Шофьор! — извика той.

Човекът стреснато се обърна, стараяйки се да успокои пътника — по време на криза парите са особено нужни.

— Не се тревожете, сър, след минута ще се измъкнем оттук. Объркаха движението и затова колата спря за две минути, това е всичко. След малко потегляме.

След една минута те наистина тръгнаха, но се движиха само секунди. Таксито лазеше с костенурска скорост и Борн нервно въртеше вестника в ръка. В 10,13 той хвърли парите на шофьора и изскочи от колата.

Задъхвайки се, в 10,46 по неговия часовник той се добра до библиотеката. Тук работният ден вече приключваше. По пътя си Борн срещаше тълпи девойки с удивително къси поли и удивително широкополи шапки.

В библиотеката, смутен от собственото си вълнение, той се заблуди в обширните мраморни зали. Когато най-сетне откри залата за вестници, часовникът му сочеше 11,03. Той се втурна към девойката зад бюрото и като дишаше тежко, поиска:

— Теченията на „Бюлетин на фондовата борса“ от 1975, 1976 и 1977 година, моля!

— За 1975 и 1976 година ние имаме микрофилми, сър, и вестниците за тази година.

— Кажете ми, моля — обърна се той към младото момиче, — през коя година стана големият крах? Именно за него искам да прочета.

— През 1975 година, сър. Да ви донеса ли тази година?

— Почакайте — рече той. — Не помните ли случайно и месеца?

— Струва ми се март или август.

— Тогава, моля, дайте ми цялото течение — помоли Борн. 1975 година. Годината, в която той живее. Ще има ли поне още месец до краха? Или седмица? Или...

— Подпишете този фиш, сър — търпеливо произнесе девойката. — Ето там е апаратът за четене. Вие седнете, а аз те ви донеса филмите.

Той надраска името си и отиде до единствения от дванадесетте апарата, който беше свободен. Според неговия часовник беше 11,05. Оставаха му още 50 минути.

Девойката безцелно трупаше картончетата по писалището си и бърбеше с някакъв млад красавец. По челото на Борн изби пот. Най-сетне тя изчезна между рафтовете.

У. Дж. се измъчваше в очакване. 11,10... 11,15... 11,20... Всичко това ще свърши с ядрен взрив...

Внезапна остра болка в стомаха отново го прониза, когато тя се появи пак и приветливо се усмихна на Борн.

— Ето ги — рече тя, поставяйки лентата в апарата и щракна ключа. Апаратът не работеше. — Безобразие! Няма ток. Бях казала на електротехника!

Борн едва се удържа да не застене с глас; после реши да обясни особеното си положение, но и едното, и другото бяха еднакво глупави.

— Там вече е свободно — посочи тя друг апарат, който беше в ред. Колената на У. Дж. трепереха, когато се упъти към него. Той пак погледна часовника — 11,27. Оставаха му само 28 минути. Върху матовото стъкло засвети познатият шрифт: 11 януари 1975 година. — Просто превъртайте дръжката — обясни младото момиче и му показа как да прави това. На екрана с главозамайваща бързина се мяркаха сенки. Девойката се върна зад бюрото си.

Борн завъртя лентата до април 1975 година — месеца, който той напусна преди 91 минути — до 16-о число, т.е. „днешния ден“. На

стъклото се показва същият вестник, който той прочете тази сутрин: „Акциите «Синтетика» достигнаха максимално ниво.“

С треперяща ръка той завъртя ръчката и се озова в бъдещето: „Бюлетин на фондовата борса“ от 17 април 1975 година.

Седемсантиметровите букви крещяха: „Спадане курса на ценните книжа в световен мащаб! Банките се закриват! Клиентите обсаждат маклерските кантори!“

Внезапно той съвсем се успокои: сега знаеше бъдещето и беше защитен от удара. Борн стана и с решителна крачка пресече мраморните зали. Вече всичко беше в ред. 26 минути са напълно достатъчни, за да се върне в кабината. На борсата ще има преимущество от няколко часа: собствените му пари ще бъдат в такава безопасност, както и домът му; той ще съумее да избегне удара и за своите клиенти.

Борн неочаквано бързо намери такси и без всякакви препятствия тръгна направо към зданието в района на Западните седемдесет улици. В 11,50 по неговия часовник той затвори вратата на телефонната кабина в пращната, миришеца на плесен лаборатория.

В 11,54 внезапно забеляза рязка промяна в слънчевата светлина, която се процеждаше през мръсните стъкла, и спокойно излезе от будката. Отново беше 16 април 1975 година. Лоринг здраво спеше до газовия котлон, върху който кипеше кафе. У. Дж. Борн изключи газа и тихо се спусна по стълбите. Лоринг беше нищожен, нахален, неуравновесен младеж, но неговият гений даде на Борн възможността да се възползува от щастието в най-добрия, в най-подходящия момент.

Когато се върна в кантората, той извика старши маклера и твърдо каза:

— Кронин, слушайте внимателно. Искам незабавно да продадете на борсата всичките ми акции и облигации и да получите срещу тях заверени чекове.

Кронин запита направо:

— Полудели ли сте, шефе?

— И не мисля. Не губете време и редовно ми докладвайте как вървят работите. Накарайте момчетата си да се размърдат. Зарежете всичко останало.

Донесоха му лека закуска. Борн отказа да разговаря с всички освен с главния маклер. Кронин продължи да докладва, че

разпродажбата продължава, че мистър Борн трябва да си е изгубил ума, че нечуваното искане да се заверяват чековете предизвиква безпокойства и — накрая преди затварянето на борсата, — че всички желаниа на мистър Борн са изпълнени. Борн нареди веднага да му донесат чековете.

Донесоха му ги след един час, издадени от дванадесет нюйоркски банки. Борн повика дванадесет куриери и раздели чековете между тях — на всеки по една банка. Той нареди да получат незабавно по чековете налични пари, да наемат във всяка банка сейф със съответните размери и да поставят получените пари в тях.

После Борн позвъни в банките и лично потвърди странните си разпореждания. Той беше на „ти“ с поне един заместник във всяка банка и това много го улесни.

У. Дж. Борн се облегна назад, чувствуваше се щастлив. Нека сега бурята се разрази. За първи път през този ден той включи светлинното табло. В Ню Йорк положението беше отвратително. В Чикаго — още по-лошо. В Сан Франциско бе съвсем неустановено: Борн видя как мяркащите се цифри от табло за индекса на цените сочеха спадане. След пет минути всичко се продъни в ада. Звънецът, съобщаващ за закриването на борсата, остави нещата на ръба на катастрофата.

Като предупреди жена си, че няма да се прибира у дома, Борн отиде да обядва. После се върна и започна да следи табло в една от стаите, където нощем приемаха данни от борсата в Токио. Цифрите разказваха историята за паника и катастрофа, а той мислено се поздравяваше. Къщичката от карти се събаряше, събаряше, събаряше.

Той нощува в клуба си. Събуди се рано. На закуска беше почти сам. Когато слагаше ръкавиците си — априлското утро бе хладно, — телеграфният апарат в хола избърбори „добро утро!“. У. Дж. поспря, за да види в какво положение са работите. Телеграфът започна да изригва историята за краха на най-големите борси в Европа, а мистър Борн се отправи към кантората си. Въпреки ранния час маклерите се движеха в плътен поток, шепнеха си на малки групи пред асансьора.

— Какво ще кажете по този повод, Борн? — запита едни от тях.

— Който се изкачи горе, трябва да слезе долу — отвърна той. — Лично аз благополучно се измъкнах от играта.

— Хм, хм — човекът хвърли към Борн поглед, който му се стори завистлив.

На таблото в стаята за посетители Виена, Милано, Париж и Лондон продължаваха да разказват своята печална история. Няколко души клиенти вече бяха дошли в кантората. Нощните дежурни припряно приемаха дадените по телефона разпореждания — всички те гласяха: продавайте!

Борн се ухили със задоволство.

Повечето от сътрудниците му дойдоха рано: във въздуха явно миришеше на криза. Борн даде инструкциите си, като помоли да направят всичко възможно за неговите лични клиенти, и се прибра в кабинета си. Звънецът за отваряне на борсата беше сигнал за началото на хаоса. Телеграфът не успяваше да проследи вихъра на кризата — безусловно най-голямата и най-невероятната в историята на финансите. Борн получи известно удовлетворение от това, че бързината на неговите момчета намали загубата, претърпяна от личните му клиенти. Малко след това му позвъни един твърде известен банкер и го покани да вземе участие с капитал един милиард долара — нещо, което би създавало видима стабилност. Борн отказа, знаейки, че никаква демонстрация на увереност в стабилността не ще измени факта, че на 11 септември 1977 година акциите „Рудни мини и стоманолеярни“ ще спаднат с 27 пункта. Банкерът хлопна слушалката.

— Ще приемете ли мистър Лоринг, сър? — запита мис Илиг. — Той е тук.

— Нека влезе.

Лоринг, смъртно бледен, влезна със свит в ръка бюлетин.

— Трябват ми пари — рече той.

Борн поклати глава.

— Вие виждате какво става. С парите сме зле. Беше ми твърде приятно да сътруднича с вас, Лоринг, но, според мен, вече е време да се разделим. Вие получихте чист четвърт милион, аз нямам никакви претенции към плодовете на вашата работа...

— Но аз нямам пари, те пропаднаха — глухо каза Лоринг. — Аз не съм заплатил нито цент за това проклето съоръжение. Играх на борсата. Днес загубих сто и петдесет хиляди от соевите акции. Ще ми разграбят машината. Нужни ми са съвсем малко пари.

— Не — изрева У. Дж. Борн. — Нищо няма да получите.

— Те ще дойдат с камиони за генераторите. Аз ги излъгах. Моите акции се качваха. А сега искам само едно — да продължа

работата си. На всяка цена трябва да получа пари.

— Не — рече Борн. — В края на краищата аз нямам нищо общо с това.

Уродливото лице на Лоринг се приближи до него.

— Нямате нищо общо с това? — повтори той. И разгъна вестника на масата.

Борн отново прочете заглавието в „Бюлетин на фондовата борса“ от 17 април 1975 година: „Спадане курса на ценните книжа в световен мащаб. Банките се закриват. Клиентите обсаждат маклерските кантори.“ Но този път той не бързаше и успя да прочете и по-нататък: „Започналото малко преди затварянето на нюйоркската борса спадане на ценните книжа се разпространи по целия свят и обезцени милиарди книжни пари. Катастрофалният поток от искания за продажба на акциите изглежда безкраен. Най-старите нюйоркски наблюдатели са съгласни в мнението си, че продадените от У. Дж. Борн («У. Дж. Борн Асошиейтед») ценни книжа на нюйоркската борса вчера вечер са изиграли ролята на тласък, началото на края на Великия бум, който вече е само спомен.“

— Нямате нищо общо с това ли! — крещеше Лоринг. — Нищо общо? — Най-сетне той се докопа до тънката шия на Борн. Очите му бяха безумни.

„Къщичка от карти“ — като в мъгла през болката се мярна мисълта. Борн се опита да достигне звънеца. Мис Илиг влезе и с писък изскочи от стаята.

Когато се върна с двама снажни посетителя, беше вече твърде късно.

[1] Бум — спекулативно кратковременно повишаване курса на ценните книжа. ↑

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 5, 6/1971 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.